

Nicolae Ștefănescu

permanentă a lor, cu un repertoriu accesibil, la care să ne invite, în mod special, pe noi muncitorii. Poate s-ar găsi posibilitatea să se prezinte unele spectacole în sala uzinei și pe urmă actorii și regizorii să stea să vorbească cu noi. Eu, de exemplu, nu cunosc nici un regizor. Aud vorbindu-se despre ei dar nu prea știu ce fac. Ar trebui poate ca în noile cartiere să existe curse speciale care să ducă și să aducă oamenii de la teatru, așa cum O.N.T.-ul sau organizația de fotbal pune la dispoziția cetățenilor mașini pentru excursii sau pentru meciuri. Asta ar face poate să sporească numărul spectatorilor, i-ar smulge pe mulți din fața televizorilor. Eu nu cunosc nici o piesă de Everac, de Mirodan, de Dorian, de Baieșu, de Mazilu, deși numele lor nu-mi este străin. Mi-am propus ca anul acesta să mă duc, măcar o dată pe lună, la teatru și să văd cu ochii mei, piesele care se scriu azi. Prietenii mei mi-au spus — discutăm între noi și despre teatru — că au fost la niște piese care nu le-au plăcut, au fost prea greoaie și n-au avut umor. Preferăm să mergem la film. Am văzut multe filme românești. Unele, printre alte probleme interesante, vorbeau și despre dragostea dintre tineri. Era așa de neadevărat și de superficial ce se petrecea între acești tineri, încât în loc să ne emoționeze, ne pufnea râsul. Am văzut *Meandre* și n-am înțeles absolut nimic. Am făcut eforturi să stau până la sfârșit, deși mulți părăseau sala. M-a surprins apoi că acest film a fost cotelat cu nota maximă, ca film

bun. Oare cei care au notat și au vrut prin asta, de bună seamă, să ne trimită să-l vedem, nu și-au dat seama că se fac de ris, că nimeni nu-i mai crede? Au făcut oare notația respectivă fără să urmărească de loc reacția sălii? Nu e bine. Ar trebui ca ziarele cotidiene să dea mai multe corespundențe despre problemele de teatru și film, despre cerințele noastre, să nu se rezume numai la opinia specialiștilor.

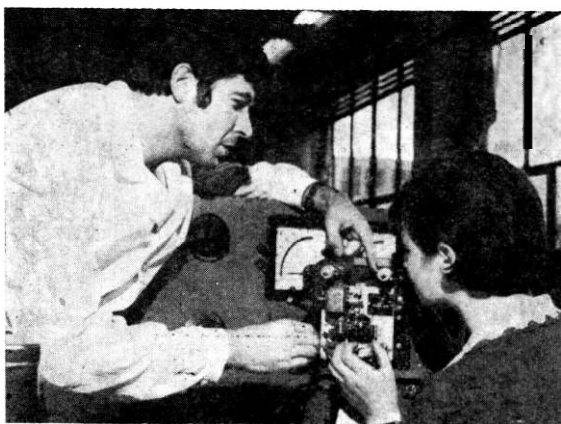
VASILE ANDRONACHE
*muncitor în laboratorul
de telefonie*

CLASICII ÎN HAINA LOR ADEVĂRATĂ

S-ar putea să vă pară ciudat ceea ce vă voi spune eu, dar, chiar dacă greșesc, nu mă sfiesc să vă împărtășesc sincer, câteva gânduri care mă frământă. Dacă marea masă a publicului a început să cam părăsească sălile de teatru, cred că vina nu aparține publicului, ci oamenilor de specialitate, teatrului, actorilor, criticii. Educarea gustului pentru teatru ar trebui să se facă cu mai multă grijă, și treptat, de la ușor la greu, și nu invers, să se țină mai mult seama de diferitele categorii de public, de nivelul diferit de înțelegere a unui text sau a unui spectacol. Modernismul exagerat care se practică de la o vreme, tendința de stilizare care creează la unele spectacole impresia de sărăcie, de ieftinătate, îndepărtează, după părerea mea, publicul mare de teatru. Așa zisele spectacole foarte moderne se adresează unui public pregătit, foarte restrâns. Masa spectatorilor care se omoară să vadă *Angela* nu înțelege, cred, mare lucru, la un spectacol ultra rafinat. Sintem o categorie de spectatori care nu am văzut prea mult teatru antic, n-am văzut prea mulți clasici. Sint foarte dormie să văd o operă de Eschil, sau de Euripide, sau de Shakespeare, în haina lor adevărată și nu la modul ultra stilizat. Am urmărit, odată, la televizor un spectacol antic, în care corul era înlocuit cu o singură actriță: Leopoldina Bălanuță. E adevărat că această mare artistă a reușit să suplinească toate personajele, a interpretat foarte dramatic și cu mare dăruire marile rol colectiv. Dar dacă pe micul ecran o asemenea experiență mi s-a părut reușită, la teatru nu cred că mi-ar plăcea să văd un asemenea cor. Tot în legătură cu clasicii, aș vrea să vă mai spun că am citit, aproape în fiecare stagiune, proiecte foarte interesante, dar, în practică, teatrele au făcut prea puțin pentru pătrunderea în mase a marilor autori. De ce nu s-a folosit, de exemplu, un cadru atât de adecvat ca acela

al Arenelor Libertății, pentru a se reprezenta aici Shakespeare, sau un alt clasic, Sofocle, de pildă, pentru a se organiza un festival național sau internațional de teatru clasic? Eu nu sînt pasionat numai de teatru. Îmi place în aceeași măsură și muzica și pictura și literatura. Teatrul este, pentru mine, o artă directă și plăcută de informare. Se întâmplă însă uneori să faci un sacrificiu pentru a merge la teatru și să nu afli mai nimic. Am văzut *Cher Antoine* și n-am înțeles de ce s-a oprit teatrul la o piesă atît de plicticoasă, la atîta vorbărie goală, atît de departe de interesul nostru real. Mi-a părut rău că actorii atît de talentați ca Silviu Stănculescu sau Sanda Toma și-au cheltuit în scenă, în zadar, atîta energie, și că nu jucau în roluri pe măsura lor. În schimb, am urmărit cu mult interes *Mitică Blajinu'* de Aurel Baranga, care a prezentat atît de sugestiv aspecte din realitatea noastră. Cred că nu e de disprețuit interesul pe care noi, marea masă a spectatorilor, îl manifestăm pentru comedie, fie ea și ușoară. Nu înțeleg de ce critica nu ține seama uneori de preferințele noastre și se năpustește cu atîta furie împotriva unor comedii ușoare. Pe vremuri, am văzut comedia *Scrisori de dragoste* de Virgil Stoenescu. Mi-a plăcut foarte mult, cu toate că critica a desființat-o. Foarte amuzantă mi s-a părut și comedia *Birlic*, cu marele și regretatul nostru comic, dar nici aceasta nu s-a bucurat de simpatia criticii. Probabil că nu voi fi în asentimentul dumneavoastră dacă afirm că mi se pare că în critica noastră se manifestă un soi de snobism intelectual. Unele cronici ocolesc adevărul, folosesc termeni abstracți și greoi, pretențioși, nu se spune limpede de ce un spectacol e bun sau rău, se discută prea mult „în general”. Critica, după mine, ar trebui să facă ceea ce fac agitatorii orali pentru fotbal. Să țină seama de preferințele publicului, și să facă multă agitație directă, limpede, pasionată pentru acele spectacole care merită să ne intereseze. Aș vrea să mă ocup puțin de televiziune. Cred că temuta concurență, de care am auzit și am citit, dintre teatru și televiziune ar putea fi evitată, dacă fiecare din aceste două domenii și-ar dezvolta ceea ce are specific, ce e al lui și numai al lui. Dacă, de exemplu, televiziunea și-ar constitui un grup al ei de actori, și nu i-ar solicita tot pe aceia pe care și teatrele îi solicită foarte mult, poate că teatrele ar avea de cîștigat. Dacă-i vede prea des pe micul ecran tot pe aceiași actori, publicul nu mai e curios să meargă și-i vadă și la teatru, chiar dacă piesa e alta. Există spectatori care se duc la teatru numai pentru actorii preferați.

NICOLAE ȘTEFĂNESCU
proiectant

Ing. Dan Fărcaș

MATURITATEA ARTEI TEATRALE

Apreciez acțiunea revistei *Teatrul* ca o încercare de a pune problema relațiilor dintre public și teatre așa cum este ea în realitate. După apariția documentelor de partid cu privire la activitatea ideologică și cultural-artistică, am luat cunoștință, din ziare, de faptul că teatrele și-au analizat repertoriul, că au luat măsuri de îmbunătățire a calității spectacolelor pe care le prezintă publicului în actuala stagiune. Această acțiune a lor va duce, desigur, la atragerea unui public tot mai numeros spre teatre, care va aplauda cu multă recunoștință și cu multă căldură reușitele, dar care este abia o parte din numărul celor care, virtual, sînt chemați să vizioneze spectacolele de teatru. Opiniile noastre, ale publicului, în legătură cu spectacolele, cu autorii dramatici, cu interpretarea unor roluri, bucuriile și necazurile, satisfacțiile și insatisfacțiile noastre în calitate de prieteni ai teatrului sînt, probabil, interesante de cunoscut de către oamenii de teatru. Dar, ceea ce trebuie ei să știe, după părerea mea, este că publicul actual, spectatorii care vin la teatru în prezent, reprezintă abia o parte din cei care ar trebui să fie prieteni ai teatrului. În primul rînd, cred că trebuie de luat măsuri pentru încălzirea relațiilor dintre teatre și tinerii muncitori. Este și o vină a noastră, a celor ce răspundem de activitatea organizației de ti-

neret din uzină, că nu am găsit modali-tățile prin care nu numai să abordăm, ci și să rezolvăm într-un fel și probleme de acest gen. Dar mi se pare că inițiativa tre-buie să aparțină în primul rînd teatrelor, și nu nouă. Or, teatrele s-au mulțumit cu publicul format din oameni din categoria celor care vin la teatru oricum, fără să in-siși pentru a-i aduce în sală. Planul de încasări, și l-au făcut, nu știu dacă și-au realizat în întregime și sarcinile sociale.

Sînt un spectator de teatru pasionat. Ca admirator al artei scenice, am acumulat o oarecare experiență, „m-am calificat în stal“. Cred că nu iignesc pe nimeni dacă voi re-marca diferența care există în prezent între școala românească de interpretare teatrală și dramaturgie. Diferența, mi-o explic eu, provine din faptul că școala de interpre-tare s-a format și se dezvoltă pe baza tra-diției școlii interpretative românești, în timp ce în dramaturgie noi nu am avut o școală în adevăratul înțeles al cuvîntului. De aceea, dibuirile în dramaturgie mai per-sistă.

După părerea mea, proba maturității unei școli teatrale nu o dă comedia, ci tragedia. Și în viață mi se pare că e așa : mult mai lesne ți-e să rizi, decît să te emoționezi pînă la lacrimi de o situație tragică în care se află un om. Aș vrea să văd reprezentată pe scenă o tragedie, care să dezbată durerile, și dragostea, și puterile unui om de a în-frunta greutățile. Cred că la necaz îl poți cunoaște, într-adevăr, pe Om. M-ar bucura foarte mult dacă într-o asemenea piesă, în-tr-o tragedie cu caractere tari, ar fi redade acțiunile eroilor clasei muncitoare, ale eroi-lor uteciști, care s-au jertfit pentru victoria societății noastre de azi. Adevărul unor ase-menea personaje le-ar fi îndemnat tinerilor și pentru comportare și pentru modul lor de a privi rostul eroismului adevărat. În nici un caz, convingerea lor în forța teatrului nu va fi creată de comedioare cu replici cînd tăioase, cînd jucăușe.

Ing. DAN FĂRCAȘ
șeful secției relec

PERSONAJUL — MODEL DE VIAȚĂ

Spectacolul care domină acum în memoria mea e *Disparația lui Galy Gay*. E excelent ! Toți interpreții sînt la înălțime, m-a impres-ionat și ca tehnică și ca interpretare, am apreciat și dificultatea pe care a avut-o re-gizorul de depășit. Dar, cum întotdeauna mă gîndesc și la măsura în care pot reco-manda tinerilor din organizația noastră să vizioneze spectacolul de teatru la care asist, mi se pare că păstrarea cîtorva scene de un gust îndoielnic, le-ar putea dăuna înțelegerii juste a spectacolului.

În general, am probleme în alegerea unor titluri de spectacole, pe care să le recomand din toată inima tinerilor spre vizionare. Este o mare lipsă de spectacole de teatru dedicate problemelor tineretului. În general, unui ob-servator mai puțin pătrunzător, prin stridența lor, lichelele îi sar în ochi. Sînt destui tineri peste tot care dau multă bătaie de cap societății, colectivelor în care muncesc, familiilor lor. „Cazuri“ sînt și pe la noi, dar ceea ce sînt convinsă că e caracteristic pen-tru tinerii din uzina noastră și, desigur, nu numai pentru ei, este că marea majoritate urmează la școli, că muncesc pentru a înălța nivelul performanțelor pe care le obțin în viață.

— Teatrul le e de vreun folos în această tentativă ?

— Cred că da. Atunci cînd le oferă exem-ples bune, pilde de urmat. Nu vorbe de spus în diferite prilejuri, bancuri sau ticuri, ci modele de comportare, adică personaje al căror exemplu să-l urmeze.

— Dumneavoastră ați avut un asemenea model ?

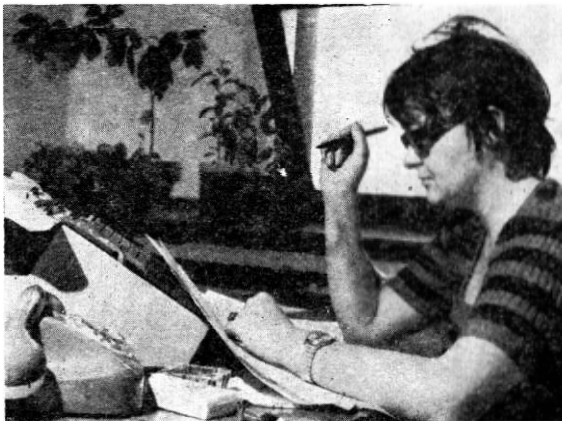
— Nu. Eu nu cred că poți trăi în umbra sau în cîrca unui personaj o viață. Nu este vorba de un exemplu de copiat, ci de un comportament pilduitor. Eu am selectat ce-am considerat că era util pentru mine din multe personaje, și nu numai din personajele fe-minine. Cred că tinerilor le lipsește în mo-mentul de față o piesă frumoasă a adoles-cenței, a primei iubiri, a primului contact cu munca. Lipsa unei piese bine scrise des-pre probleme specifice vârstei lor îi îndepăr-tează de teatru, îi determină să se ducă acolo unde li se pare că se regăsește : pe stadion, la filmele de aventuri, la dans, acolo unde n-au nevoie de dispensă de vîrstă pentru a li se părea că sînt și ei „eroi“.

— Cum credeți că e posibilă concilierea între publicul tînr și teatru ?

— Prietr-o susținută muncă de propagandă teatrală. Atîta timp cît elevii școlilor pro-fesionale vor fi chemați mai ales la specta-colele unde merge mai slab vînzarea bilete-lor, șansele atragerii lor spre teatru sînt

destul de reduse. Atâta timp cît teatrul profesionist rămîne foarte legat de un număr mic de scene — desigur, bine utilizate — iarăși nu se poate face prea mult pentru atragerea tinerilor spre teatru. Cred că oamenii de teatru trebuie să încerce să cunoască mai bine publicul tînăr. Nu prin studiile sociologilor, nici prin anchetele reporterilor, ci direct. Linia dreaptă rămîne, totuși, calea cea mai rapidă — și mai justă — între două puncte.

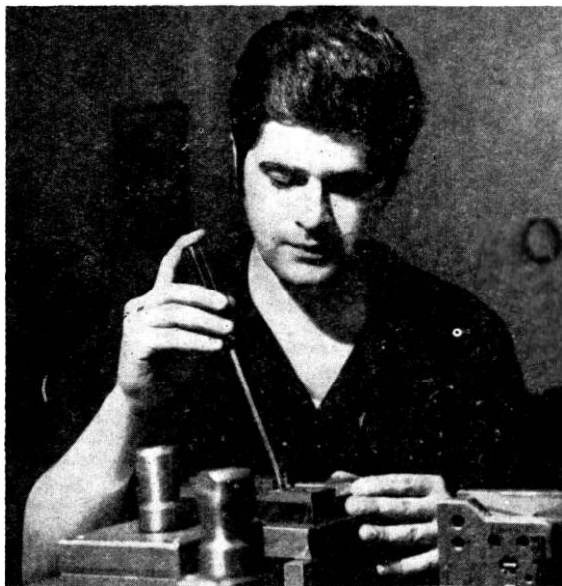
ARITICA SPĂTARU economistă

Aritica Spătaru

VREAU SĂ VĂD MAI MULTE COMEDII

Abia aștept să începă stagiunea. Mi-au rămas necunoscute cîteva spectacole, despre care am auzit vorbindu-se mult: *Disparația lui Galy Gay*, *Virginia Woolf*. Mă duc la teatru cu regularitate, o dată la două săptămîni. Vreau, bineînțeles, să văd premierele acestei stagiuni și, mai ales, vreau să văd mai multe comedii distractive și instructive. Și, în plus, vreau să-i văd pe actorii mei preferați: Radu Beligan, Marcela Răuș, Octavian Coteșcu, Stela Popescu, Toma Caragiu și alții. În stagiunea trecută am văzut, printre altele, *Părinții teribili*, *Opinia publică*, *Puricele în ureche*, *Mandragora*, *Moartea ultimului golan*. Ca să iau bilet la acest ultim spectacol, am stat la coadă o oră și jumătate. Asta, fiindcă distribuitorul biletelor de teatru din uzină nu ne aduce, întotdeauna, bilete la ceea ce dorim noi. Mi-a plăcut mult *Opinia publică*, care a exercitat asupra mea un dublu efect: m-a făcut să gîndesc asupra unor grave aspecte ale realității, și m-a distrat copios. Alături de filme, excursii și meciuri, cea mai mare plăcere a mea este să văd la teatru o comedie. Aș vrea să nu vă surprindă părerea mea și repertoriul selectat de mine. Nu mi-e de loc jenă să afirm că mă duc la teatru ca să mă distrez și să mă relaxez. Dacă n-ar fi așa, dacă teatrul n-ar reprezenta pentru mine o delectare, aș avea, poate, o altă pasiune. După o săptămîină de muncă în uzină și în școală (urmez liceul seral industrial — tehnologia construcțiilor de mașini), simt nevoia acută a unui spectacol recreativ, amuzant. La estradă nu mă duc pentru că aceste spectacole au o tentă de vulgaritate care-mi displace, pentru că am văzut, aici, cum se denaturează niște melodii lirice, cu

Lucian Bera

parfum autentic, pe care le iubesc. Să știți că în ciuda prejudecăților și a fetei impresii care circulă pe seama tineretului, acesta are mare nevoie de lirism și de poezie, dar autentice, nu surrogate siropoase. Nu citește piese. Îmi face plăcere să cunosc un text prin spectacol. Nu-mi place să mi se dea prea multe amănunte despre un spectacol, căci dacă cunosc în amănunt mecanismul unui spectacol, nu-l mai urmăresc cu interes, pierd misterul și farmecul. De aceea